

Dinamikusan előállított naptárak

Jó lenne, ha weboldalunk figyelmeztetni tudná a felhasználókat a közeljövő eseményeire, esetleg az egész cégnek közös, szinkronban tartott naptárat biztosítana? Python alatt iCalendar fájlakat előállítva mindez valósággá válhat.

Amúlt alkalommal a *Sunbird*del, a *Mozilla Foundation* naptárkövetésre alkalmas önálló alkalmazásával ismerkedtünk meg. Mint láttuk, a *Sunbird* képes az *iCalendar* formátumú naptárak kezelésére. A naptárak a helyi fájlrendszerben is lehetnek, de *HTTP*-n keresztül távoli kiszolgálóról is lekérhetők. Láttuk azt is, hogy a *Sunbird*del milyen egyszerű egy távoli kiszolgálón található naptárat használni. Egyszerűen be kell írunk a megfelelő *URL*-t egy párbeszédpanelen, majd miután a *Sunbird* letöltötte az *iCalendar* fájlt, az új események máris megjelennek a képernyőnkön. Az interneten már jelenleg is számos különböző távoli, *iCalendar* formátumú naptárat találunk, megkeresésük és előfizetésük viszonylag egyszerűen letudható. Persze mindennek csak akkor van haszna, ha már meglévő, a nyilvánosság számára elérhetővé tett naptárat szeretnénk igénybe venni. De mi legyen, ha szervezetünk az *iCalendar* formátumra akarja alapozni a belső adatcserét? Hogyan tudunk *iCalendar* fájlakat létrehozni és terjeszteni, lehetővé téve, hogy mások is értesülhessenek az őket érintő eseményekről? Ebben a hónapban az *iCalendar* fájlokkal kapcsolatos, a kiszolgáló oldalra vonatkozó tudnivalókat tekintjük át, valamint naptáralkalmazások – mint a *Sunbird* – általi letöltésre, szervezeten belüli használatra szánt naptárakat fogunk készíteni.

iCalendar fájlok

Ha két számítógép között naptárakat akarunk cserélni, nyilván szükségünk lesz egy szabványra, mely meghatározza, hogy ezeket a naptárakat hogyan kell formázni. A továbbításra használt protokoll jelenleg nincs meghatározva, ám a szabványok és a napi gyakorlat egyaránt arra utal, hogy a *HTTP* csaknem kizárólagos szerepet nyert a hasonló átvittelek kezelésében. A naptár csere formátuma, mely az *RFC 2445* dokumentumban található, tükrözi korának színvonalát. Míg egy új naptárformátum kétségtelenül *XML*-re épülne, az 1998-ban született *RFC* még név-érték párokat alkalmaz, az elemeket egyszerű hierarchiába rendezve. Példaként vegyük elő a múlt hónapban, a *Sunbird* megismerésekor is látott *iCalendar* fájlt:

```
BEGIN:VCALENDAR
VERSION
```

```
:2.0
PROIDID
: -//Mozilla.org/NONSGML Mozilla Calendar v1.0//EN
BEGIN:VEVENT
UID
:05e55cc2-1dd2-11b2-8818-f578cbb4b77d
SUMMARY
:Linuxvilág határidő
STATUS
:TENTATIVE
CLASS
:PRIVATE
X-MOZILLA-ALARM-DEFAULT-LENGTH
:0
DTSTART
:20050211T140000
DTEND
:20050211T150000
DTSTAMP
:20050209T132231Z
END:VEVENT
END:VCALENDAR
```

Mint látható, a fájl a *BEGIN:VCALENDAR* címkével kezdődik és az *END:VCALENDAR* címkével végződik. A fájl tetején néhány a teljes naptárra érvényes adat található, ilyen a *VERSION* és a *PROIDID*, alattuk azonban már kezdődik is az első és egyben egyetlen esemény, melyet a *BEGIN:VEVENT* és a *END:VEVENT* címke fog közre. Nyilván nem okoz nehézséget elképzelni, hogy nagyobb számú eseményt hogyan tárolna a fájl. Az *iCalendar* rendszeres időközönként megismétlődő események megadását is lehetővé teszi. Egyetlen *VEVENT* bejegyzés is elég tehát ahhoz, hogy jelezzünk egy minden hét hétfő délutánján megtartott értekezletet vagy figyelmeztessük magunkat arra, hogy kedden és pénteken ki kell tennünk a kukát. Minden eseménynek van kezdő és záró időpontja, ez a *DTSTART* és a *DTEND*, az események hossza gyakorlatilag tetszőleges. Bár a fenti példából nem tűnik ki, az *iCalendar* az ismétlődő eseményeknél kivételek megadását is lehetővé teszi. Ha például a hétfő délutáni értekezletre nyaralás közben nem akarunk elmenni, akkor egy *EXDATE* bejegyzéssel jelezhet-

1. kódrészlet static-calendar.py, egyszerű, Pythonban készült CGI program iCalendar fájl megnyitására és HTTP feletti elküldésére

```
#!/usr/bin/python
# A CGI modul beemelése
import cgi
# AZ esetleges hibák naplózása
import cgitb
cgitb.enable(display=0, logdir="/tmp")
# Hol van a naptárfájl?
calendar_directory =
'/usr/local/apache2/calendars/'
calendar_file = calendar_directory + 'test.ics'
# content-type fejrész küldése a felhasználó
böngészőjének
print "Content-type: text/calendar\n\n"
# A fájl tartalmának elküldése a böngészőnek
calendar_filehandle = open(calendar_file, "rb")
print calendar_filehandle.read()
calendar_filehandle.close()
```

jük távol maradásunkat. A naptárat megjelenítő alkalmazás ezt követően figyelmen kívül hagyja az adott dátumra eső ismétlődő eseményt.

iCalendar fájlok közzététele

Ha már van *iCalendar* fájl a rendszerünkön, ennek közzététele rendkívül egyszerű. Az 1. kódrészlet egy egyszerű, Pythonban készült CGI programot tartalmaz, mely megkeres egy *iCalendar* fájlt a megadott könyvtárban, majd visszaadja a fájl tartalmát a kérést intéző naptáralkalmazásnak. Aki még nem írt CGI programot Pythonban, az a fenti példa alapján talán már rájött, mennyire egyszerű is az egész. Az alapvető CGI szolgáltatások eléréséhez be kell tölteni a CGI modult. A következő lépés a *cgitb*, a CGI visszakövető modul betöltése, amellyel hiba esetén hibakereső adatokat tudunk írni egy fájlba.

A következő a *text/calendar* tartalomtípus (*content-type*) fejrész elküldése. Feltételezhetjük, hogy a webes tartalmak túlnyomó részének tartalomtípusa *text/html* (HTML formázású szöveg) vagy *text/plain* (egyszerű szöveges fájl), amihez különféle *image/jpeg*, *image/png* és *image/gif* elemek társulnak. Az *iCalendar* szabvány szerint a naptárfájlokhoz *text/calendar* típust kell rendelni, még akkor is, ha a *Sunbird* és a hozzá hasonló programok a *text/plain* formátumot is elfogadják. A program utolsó lépése a naptárfájl tartalmának elküldése, amelyet a helyi fájlrendszerből olvas ki. Aki még egyáltalán nem foglalkozott webes programozással, annak alighanem tőkéletesen értelmetlennek tűnik a fenti példa. Például teljesen eszement dolognak tűnik az, hogy külön programot írunk egy állandó fájl tartalmának elérésére – csak hogy így megtehetjük, hogy a külvilág felől elfedjük a naptárfájl valódi helyét. Persze vannak erre jobb megoldások is, például az *Apache Alias* utasításának használata. A programot továbbfejleszhetnénk úgy, hogy a naptárfájl nevét átadott értéként közöljük vele, ám ilyenkor is szükségünk lenne állandó jelleggel rendelkezésre álló, előre elkészített fájlokra.

iCalendar létrehozása

A valódi megoldás, ami persze érdekesebb is, az, hogy az *iCalendar* fájlt menet közben, a felhasználó kérésének hatására hozzuk létre. A CGI program tehát nem egy meglévő *iCalendar* fájl tartalmát adja vissza, hanem maga állítja azt elő, majd átadja a felhasználó naptár-ügyfélprogramjának. Első ránézésre ennek megvalósítása egyszerűnek látszik. Végül is, az *iCalendar* fájlformátum egyszerűnek tűnik, valószínűleg nem okoz gondot a program összeállítása. Ha viszont jobban megvizsgáljuk, rájövünk, hogy az *iCalendar* fájlt létrehozni sokkal nehezebb, mint beszélni róla, különösen, ha ismétlődő eseményeket is meg akarunk adni. Figyelembe véve az *iCalendar* szabvány növekvő népszerűségét és a nyílt forrású tervezetek megszámlálhatatlan sokaságát, meglepve tapasztaltam, hogy az *iCalendar* a legnagyobb nyílt programozói közösségek részéről is csak minimális figyelmet érdemelt ki. Meglepetésem annak is volt köszönhető, hogy az *iCalendar* évek óta létezik, számtalan vállalat és naptárprogram támogatja, kezdve a *Novell Evolution*tól, a *Lotus Notes*on keresztül egészen a *Microsoft Outlook*ig. Az ilyen nagymértékű támogatottság általában sokféle nyelvre kiterjedő, gazdag választékot eredményez. Először a *Perl* környékén tapogatóztam; a *CPAN* archívum számos moduljának, köztük a különféle internetes szabványokkal kapcsolatosaknak köszönhetően méltán szerzett elismerést. Furcsa, hogy bár *iCalendar* fájlok feldolgozásához több *Perl* modul közül is válogathatunk, létrehozásukhoz egyetlen naprakész modul sem létezik. A *Net::ICal::Libical* például egy burkoló lett volna a C-ben készült *libical* könyvtárhoz, ám utolsó kiadása egy alfa változat előtti csomag. A *Net::ICal* a *ReefKnot* tervezet része volt, ami a jelek szerint szintén félbemaradt.

Szerencsére egy dán fejlesztő, *Max M* (lásd az internetes forrásokat) nemrég úgy döntött, hogy pótolja a hiányosságokat, és készített egy *iCalendar* fájlok egyszerű létrehozására használható *Python* csomagot. Én minden gond nélkül le tudtam tölteni és telepíteni tudtam a csomagot a gépemre, és jómagam is úgy találtam, hogy rendkívül könnyű vele naptárat készíteni. Korábbi egyszerű kis CGI programunkkal együtt alkalmazva kiválóan megfelel naptárak létrehozására és közzétételére.

Dinamikus naptár létrehozása

A *maxm.dk* oldalról letöltöttem az *iCalendar* csomagot, majd telepítettem. Sok korszerű *Python* csomaggal ellentétben telepítése nem önműködő, vagyis kézzel kell bemásolnunk rendszerünk *site-packages* könyvtárába, ami az én *Fedora Core 3* alapú gépemén a */usr/lib/python-2.3/site-packages* volt. Amint a 2. kódrészletből is látható, az újonnan telepített *iCalendar* csomaggal *Calendar* (naptár) és *Event* (esemény) típusú objektumokat hoztam létre. Az első teendőm a megfelelő csomagok beemelése volt az aktuális névtérbe:

```
from icalendar import Calendar, Event
```

Az *iCalendar* csomag *Calendar* és *Event* modulja rendre a teljes *iCalendar* fájlhoz és azon belül egy-egy eseményhez tartozik. A *Calendar* objektumból tehát egy példányra van szükségünk, míg minden eseményhez egy-egy *Event* objektumnak kell tartoznia.

2. kódrészlet dynamic-calendar.py, iCalendar formátumú naptárat előállító program

```
#!/usr/bin/python
# A CGI modul beemelése
import cgi
from iCalendar import Calendar, Event
from datetime import datetime
from iCalendar import UTC # időzóna
# Az esetleges hibák naplózása
import cgitb
cgitb.enable(display=0, logdir="/tmp")
# content-type fejrész küldése a felhasználó
# böngészőjének
print "Content-type: text/calendar\n\n"
# Naptárobjektum létrehozása
cal = Calendar()
# Milyen termék hozta létre a naptárat?
cal.add('prodid',
        '-//Python iCalendar 0.9.3//mxm.dk//')
# Az RFC 2445-nek a 2.0-s változat felel meg
cal.add('version', '2.0')
# Esemény létrehozása
event = Event()
event.add('summary', 'ATF határidő')
event.add('dtstart',
          datetime(2005,3,11,8,0,0,tzinfo=UTC()))
event.add('dtend',
          datetime(2005,3,11,10,0,0,tzinfo=UTC()))
event.add('dtstamp',
          datetime(2005,3,11,0,10,0,tzinfo=UTC()))
event['uid'] = 'ATF20050311A@lerner.co.il'
# Kapjon kiemelt fontosságot!
event.add('priority', 5)
# Az esemény hozzáadása a naptárhoz
cal.add_component(event)
# A naptár utasítása önmaga leképezésére
iCalendar
# fájlként, majd a fájl átadása a HTTP válaszban.
print cal.as_string()
```

Ezután megalkothatjuk a Calendar objektumot:

```
cal = Calendar()
cal.add('prodid',
        '-//Python iCalendar 0.9.3//mxm.dk//')
cal.add('version', '2.0')
```

A második és a harmadik sorban, ahol a `cal.add()` eljárás hívjuk meg, módunk nyílik azonosító adatok hozzáadására az *iCalendar* fájlhoz. Az elsővel megadhatjuk az ügyfél-programnak, hogy milyen alkalmazás hozta létre az *iCalendar* fájlt. Ez főleg hibakeresésnél hasznos; ha rendszeresen hibás *iCalendar* fájlokat kapunk egy megadott programcsomagtól, akkor kapcsolatba tudunk lépni a készítővel vagy a terjesztővel, és jelenthetjük neki a hibát. A második

sorban a változatazonosítót adtuk hozzá, amivel azt jelezzük, hogy az *iCalendar* előírások melyik változatát követjük. Az *RFC 2445* értelmében ennek a mezőnek 2.0 értéket kell adnunk – már amennyiben követni kívánjuk a dokumentum előírásait.

Most, hogy megvan a naptárunk, adjunk hozzá egy eseményt, amelyet egészítsünk ki egy összegzés sorral; utóbbi az *iCalendar* fájlra előfizető személyek naptáralkalmazásában fog megjelenni:

```
event = Event()
event.add('summary', 'ATF határidő')
```

Mint a példafájlnál is láttuk, minden eseményhez három dátum/idő mező tartozik: a kezdés dátuma és időpontja (*dtstart*), a befejezés dátuma és időpontja (*dtend*) és az az időpont, amikor a bejegyzés bekerült a naptárba (*dtstamp*). Az *iCalendar* szabvány egy meglehetősen furcsa formátum szerint tárolja a dátumokat és az időpontokat, ám az *Event* objektum tudja ezeket kezelni, ha ő maga *datetime* objektumot kap a normál *datetime* Python csomagtól. Tehát:

```
event.add('dtstart',
          datetime(2005,3,11,14,0,0,tzinfo=UTC()))
event.add('dtend',
          datetime(2005,3,11,16,0,0,tzinfo=UTC()))
event.add('dtstamp',
          datetime(2005,3,11,0,10,0,tzinfo=UTC()))
```

Megjegyezném, hogy időzónaként mindhárom esetben *UTC*-t adtam meg. Amikor az ügyfélalkalmazásban megjelenik az *iCalendar* fájl tartalma, akkor természetesen a felhasználó a saját időzónája szerint látja a bejegyzéseket, és nem *UTC* szerint.

Az eseményeknek létrehozásuk után egyedi azonosítót kell adni. Az egyediség alatt itt valódi, a világ minden számítógépének minden naptárára kiterjedő egyediséget kell érteni. Ez elég fogós dolognak hangzik, de nem kell megijedni tőle. Sokféle megoldás létezik, az egyik az, hogy a létrehozás időbélyegét, az esemény létrehozására használt számítógép *IP*-címét és egy nagy véletlenszerű számot kombinálunk. Én egy egyszerű *UID* előállítás mellett döntöttem, de ha olyan alkalmazást készítünk, amelyet több számítógépen is használni fognak, akkor érdemes alaposabban átgondolni és egyszerűsíteni az azonosítók létrehozását:

```
event['uid'] = 'ATF20050311A@lerner.co.il'
```

A végső lépés az esemény fontosságának, prioritásának megadása, mely 0 és 9 között lehet. A normál, átlagos fontossági szint az ötös, a sürgősebb elemeknek nagyobb, a kevésbé sürgőseknek kisebb fontosságot kell adni:

```
event.add('priority', 5)
```

Az eseményt létrehozása után csatolni kell a naptár objektumhoz, mely jó ideje csak arra vár, hogy végre kezdjünk vele valamit:

```
cal.add_component(event)
```

Szükség szerint további eseményekkel is bővíthetjük a naptárat, csak az **UID** mező egyediségére ügyeljünk. Végül **Calendar** objektumunkat az `as_string()` eljárás segítségével beírjuk egy **iCalendar** fájlba:

```
print cal.as_string()
```

Mivel a `print` alapesetben a szabványos kimenetre ír, a **CGI** programok szabványos kimenete viszont a **HTTP** ügyfél felé irányul, végeredményként az **iCalendar** fájl a **HTTP** kérést indító ügyfélnek küldjük el. **MIME** típusként **text/calendar**-t választottunk, vagyis a **HTTP** ügyfél tudni fogja, hogy a kapott adatokat naptárként kell értelmeznie, illetve képes lesz azok helyes megjelenítésére. Ha megvizsgáljuk a kimenetet, láthatjuk, hogy valóban **iCalendar** formátumú:

```
BEGIN:VCALENDAR
PRODID:--//Python iCalendar 0.9.3//mxm.dk//
VERSION:2.0
BEGIN:VEVENT
DTEND:20050311T160000Z
DTSTAMP:20050311T001000Z
DTSTART:20050311T140000Z
PRIORITY:5
SUMMARY:ATF határidő
UID:ATF20050311A@lerner.co.il
END:VEVENT
END:VCALENDAR
```

Be kell vallanom, az előzőhöz hasonlóan ez a példa is egy kicsit mesterkéltnak volt. Igaz ugyan, hogy a naptárat dinamikusan állítottuk elő, de az esemény bele volt drótozva a programba, így módosítása, hozzáadása vagy törlése csak a programozó számára lehetséges. Fogalmazzunk tehát úgy, hogy újabb lépést tettünk az események és dátumok programból történő előállítására felé. A következő az lesz, hogy a dátumokat fájlban vagy akár relációs adatbázisban helyezük el, és a programmal az adatokat futás közben alakítjuk át.

Összefoglalás

Ebben a hónapban megvizsgáltuk a dinamikus naptárak a **Python** egy egyszerű **CGI** programba burkolt **iCalendar** moduljával végzett előállítását. Ugyanakkor láttuk azt is, hogy milyen korlátai vannak egy olyan naptárnak, amelynek bejegyzéseit a merevlemezen tároljuk. Jobb megoldás lenne, ha az események adatait egy relációs adatbázisban helyeznénk el, amely önmagában is képes a dátumok kezelésére, valamint megfelelő eljárásokat biztosít a felhasználók és a csoportok hozzáféréseinek szabályozására. A következő alkalommal tovább bővítjük a naptárprogramot, adatait adatbázisból fogja venni, az **iCalendar** fájlokat **PostgreSQL** táblák alapján fogja előállítani.

Linux Journal 2005. június, 134. szám

A cikk forrása: www.linuxjournal.com/article/8197

Reuven M. Lerner

© Kiskapu Kft. Minden jog fenntartva

Látogasson el hozzánk!

Virtuális könyvesboltunk egyedülálló választékot kínál magyar és angol nyelvű számítástechnikai könyvekből.

KISKAPU Számítástechnikai Szakkönyvek

Hireink röviden:

- ▶ Megjelent az novemberi Linuxvilág magazini
- ▶ Néhány könyvünk árát lecsökkentettük!
- ▶ Letölthető melléklet a QuarkXPress 6 újdonságairól
- ▶ Fordítót keresünk teljes munkaidőre
- ▶ **UTÁNVÉTES RENDELÉSEK TELJESÍTÉSE**

Ajánlatunk:

SSH a gyakorlatban

A könyv megmutatja, hogyan erősíthetjük meg vállalatunk rendszerének védelmét, hogyan tarthatjuk biztonságban a létfontosságú adatokat, és hogyan bővíthetjük hálózat szolgáltatásait az SSH üzemből helyezésével.

SAMS
Ha tényleg csak a választásra kíváncsi
24 egyszerű, egyórás lecke

Tanuljunk meg az Adobe Photoshop CS használatát
24 óra alatt

Tanuljunk meg a Macromedia Flash Mx 2004 használatát
24 óra alatt

5-90 %
kedvezmény

www.kiskapu.hu